

Jan Vos van Marken is geboren op 26 mei 1919 in Semarang, NOI. Hij was de zoon van Jan Vos van Marken en Theodora Jacoba Ernestina Evekink. Zijn ouders zijn getrouwd op 15 januari 1918 in Amsterdam. Hij had drie zusjes.

Op 13 september 1926 is groep 3 Oosterbeekse Padvinders opgericht. Ze was onderdeel van district Groot Arnhem. De groep nam in 1937 deel aan de 5e Wereld Jamboree in Vogelenzang. In maart 1937 was Jan Vos samen met Theo Werning Coster Oubaas bij stam De Komeet van groep 3, De Oosterbeeksche Padvinders. Hij woonde op dat moment in Nijmegen.

Jan Vos studeerde aan de Technische Hogeschool (TH) in Delft en roeide bij de Delftsche Studenten Roeivereniging Laga. Tijdens de Duitse bezetting was Jan in het najaar van 1941, samen met zijn vriend Paul van Dantzig, van plan om met een kano naar Engeland over te steken. Paul moest als jood Nederland verlaten. In de oorlog zijn er meer dan 100 pogingen ondernomen om via de Noordzee Engeland te bereiken. Hierbij werd in een derde van de pogingen gebruik gemaakt van tweepersoonskano's. Veel van deze Engelandvaarders waren studenten of pas afgestudeerde ingenieurs van de Technische Hogeschool (TH) Delft. Onder hen waren veel leden van verschillende Delftse roeiverenigingen.

Jan had in 1935 of 1937 een Epica vouwkano van zijn vader gekregen. Waarschijnlijk gaf mede Laga-lid Dirk van Swaay waardevolle adviezen om de overtocht voor te bereiden, zowel over aanpassingen aan de boot als de mee te nemen bagage. Dirk was student elektrotechniek in Delft en had als een van zijn voornaamste taken in de Haagse Ordedienst (OD) het helpen van Engelandvaarders, zowel door materiaal zoals kano's te regelen en te helpen bij het vertrek. Op 27 september 1941 ondernam Dirk zelf een oversteekpoging per kano, samen met zijn mede-Lagaaier Paul Eckenhausen. Jan was hiervan op de hoogte. Ze hadden tevoren hun kano in het tunneltje van het Zeehospitium bij Katwijk gelegd en vertrokken toen ze zagen dat de Duitse bewaker net langs was geweest. Het was donker en ze slaagden erin door de branding te komen. Alles leek voorspoedig te gaan maar toen ze bijna in Engeland waren, draaide de wind en dreven ze terug naar Zeeland. Bij Goeree gingen ze aan land. Ze werden gearresteerd, maar Van Swaay zag kans om uit het bolwerk van de Sicherheitspolizei und SD aan de Heemraadsingel (hoek Mathenesserlaan) in Rotterdam te ontsnappen. In november 1941 ondernam Dirk samen met Jan van Blerkom een nieuwe poging. Ze vertrokken uit Scheveningen en alles leek goed te gaan. Er kwam echter geen bericht van hun veilige aankomst. Een half jaar later met Pinksteren spoelde Van Swaay's lichaam aan op het Noordwijkse strand, hij had een strop om zijn nek. Het lichaam van Jan van Blerkom is nooit gevonden.

Paul ging aan de slag om de kano van Jan zeewaardig te maken. Ze werd versterkt om tegen de golven bestand te zijn en voorzien van een tweedelig houten mastje met een

eenvoudig wit emmerzeil. Om minder risico te lopen om door de Duitsers te worden gezien, werd het zeil grijs geverfd.

Jan besloot uiteindelijk van de geplande oversteek af te zien. Hij schonk zijn kano aan Paul, die op 13 januari 1942 samen met de Lagaaier Henk Verschuur vertrok. Door ijsafzetting op de voorplecht moesten zij naar het Scheveningse strand terugkeren. Zij zijn daarbij niet opgepakt en hebben zelfs nog kans gezien om de Epica in veiligheid te brengen.

Paul probeerde later voor een tweede maal naar Engeland te komen, nu via België en Frankrijk. Bij deze poging is hij verraden en in Frankrijk opgepakt. Op 11 februari 1943 is hij via het doorgangskamp Drancy naar concentratiekamp Auschwitz gedeporteerd.

Na de bevrijding hoorde Jan dat zijn versterkte groene Epica in een loods bij een van de plassen ten noordoosten van Leiden was opgeslagen. Zijn oudste zuster haalde de kano daar op en bracht hem naar het ouderlijk huis in Velp. De kano werd in 1946 geschonken aan de Oosterbeekse Padvinders Vereniging, waarvan Van Marken in 2000 nog steeds oudlid is.

Hij trouwde met Johanna Lely. Jan Vos is overleden op 19 oktober 2011 in Meppel.

Meer informatie

[Jan Vos Vos Van Marken \(1919-\) » Indische genealogie » Genealogie Online](#)

[Algemeen Handelsblad » 21 okt 1968 - Art. 120 | Delpher](#)

[De Telegraaf » 13 okt 1977 - Art. 341 | Delpher](#)

deschakel.museumserver.nl/pdfs/2000-10-SCHAKEL.pdf

[Paul Eckenhausen - Wikipedia](#)

[Dirk van Swaay - Wikipedia](#)

[Jan van Blerkom - Wikipedia](#)

[Paul Herman van Dantzig \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Online Familieberichten; Overleden: Jan Vos van Marken \(29-10-2011\) \(online-familieberichten.nl\)](#)

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 5, 1937, no. 47, 1937 » 1937-03 - Pag. 14 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.